

**Zasady przyznawania pomocy w ramach poddziałania 8.5 Wsparcie na inwestycje
zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość
dla środowiska objęte PROW na lata 2014 – 2020 – „Krok po kroku”**

Beneficjenci

Pomoc może uzyskać właściciel lasu, będący osobą fizyczną, prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa, jeżeli:

1. został mu nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
2. zobowiązał się do wykonania inwestycji zgodnie z wymogami planu inwestycji zwiększających odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska, sporządzonym przez nadleśniczego.

Warunki kwalifikowalności

Pomoc jest przyznawana do gruntów, na których są realizowane inwestycje:

- wykazanych w ewidencji gruntów i budynków jako las;
- położonych w lesie, dla którego sporządzono *Uproszczony Plan Urządzenia Lasu* lub dla którego została wydana *decyzja starosty* na podstawie *inwentaryzacji stanu lasu*;
- stanowiących własność podmiotu składającego wniosek albo jego małżonka lub współwłasność tego podmiotu;
- o powierzchni co najmniej 0,1 ha;
- położonych poza obszarami:
  - a) Natura 2000 lub obszaru znajdującego się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, chyba że planowane wykonanie inwestycji nie jest sprzeczne z planami ochrony albo planami zadań ochronnych tych obszarów, a w przypadku niesporządzenia tych planów – gdy planowane wykonanie inwestycji nie jest sprzeczne z celami ochrony tych obszarów,
  - b) rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, parków narodowych lub obszarami ich otulin, chyba że planowane wykonanie inwestycji nie jest sprzeczne z celami ochrony tych obszarów.

Rodzaje inwestycji

Pomoc może być przeznaczona na realizację inwestycji tj.:

- 1) przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez:
  - a) **wprowadzenie drugiego piętra** w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 50 lat, lub
  - b) **dolesienie luk powstałych w wyniku procesu chorobowego** w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 21 do 60 lat, **wraz z zabezpieczeniem pniaków po wyciętych drzewach**, lub
- 2) zróżnicowanie struktury drzewostanu, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 60 lat, przez **wprowadzenie podszytu** rozumianego jako dolna warstwa w drzewostanie, złożona z gatunków drzewiastych i krzewiastych, chroniących i uaktywniających glebę, lub
- 3) **założenie remizy** rozumianej jako obszar, na którym są wprowadzane gatunki drzew i krzewów o dużym znaczeniu biocenotycznym w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 60 lat, przy czym remiza powinna być ogrodzona oraz mieć powierzchnię 10 arów, lub

- 4) **czyszczenia późne** rozumiane jako cięcia pielęgnacyjne wykonywane w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 11 do 20 lat, polegające na rozluźnieniu drzewostanu przez usunięcie drzew niepożądanych, lub
- 5) **zabiegi ochronne przed zwierzyną** polegające na:
  - a) **ogrodzeniu remizy** – w przypadku realizacji inwestycji, o której mowa w pkt 3, albo
  - b) **zabezpieczeniu drzewek repelentami** – w przypadku realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1 i 2, albo
  - c) **zabezpieczeniu drzewek osłonkami** – w przypadku realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1 i 2.

Do wykonania inwestycji wymienionych w pkt 1-3 należy wykorzystać sadzonki drzew i krzewów wymienione w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

Liczba sadzonek drzew użytych do wykonania inwestycji wymienionych w pkt 1-3 została określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

Pomoc może być przyznana jednemu właścicielowi do powierzchni nie większej niż **20 ha**, w całym okresie programowania.

Krok po kroku - jak otrzymać pomoc

1. Zgromadzenie wymaganych dokumentów

Właściciele lasu zainteresowani otrzymaniem pomocy na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych, jeszcze przed złożeniem w biurze powiatowym ARiMR wniosku o przyznanie pomocy, powinni:

- 1) w pierwszej kolejności sprawdzić, czy grunt, na którym będzie realizowana inwestycja w ewidencji gruntów i budynków został wykazany jako las (na podstawie wypisu z ewidencji gruntów i budynków);
  - 2) następnie należy wystąpić do starostwa o wypis z uproszczonego planu urządzania lasu lub decyzji starosty wydanej na podstawie inwentaryzacji stanu lasu;
Wypis powinien zawierać dane dotyczące lasu, w którym ma być realizowana inwestycja tj.:
    - a) wiek gatunku panującego w drzewostanie,
    - b) czy las jest uznany za las szczególnie chroniony,
    - c) numer działki ewidencyjnej, na której położony jest las, w którym ma być realizowana inwestycja oraz powierzchnię tego lasu,
- a także:
- d) daty obowiązywania planu urządzania lasu (początkową i końcową) lub datę wydania decyzji starosty,
- 3) oprócz dokumentu wymienionego w pkt 2, od starosty należy uzyskać zaświadczenia, że planowane inwestycje nie są sprzeczne z ustaleniami uproszczonego planu urządzania lasu lub decyzji starosty wydanej na podstawie inwentaryzacji stanu lasu. Brak sprzeczności oznacza brak zakazu lub brak ograniczeń w realizacji danej inwestycji. Jeżeli w uproszczonym planie urządzania lasu lub decyzji starosty wydanej na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, nie ma zawartego zakazu lub ograniczeń w realizacji danej inwestycji, oznacza to, że planowana inwestycja nie jest sprzeczna z ustaleniami ww. dokumentów. Dotyczy to również przypadków, gdy w uproszczonym planie urządzania lasu lub decyzji starosty wydanej na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, nie został wskazany obowiązek wykonania danej inwestycji;
- 4) do kierownika biura powiatowego Agencji należy złożyć wniosek o udostępnienie materiału graficznego wraz z kartą informacyjną. Na materiale graficznym właściciel lasu wskazuje

działki ewidencyjne, na których jest planowana realizacja inwestycji oraz zaznacza granice tych inwestycji;

Karta informacyjna powinna zawierać informacje dotyczące gruntu, do którego właściciel lasu, zamierza ubiegać się o przyznanie pomocy, w tym co najmniej:

- powierzchnię działek ewidencyjnych;
- wskazanie, czy:
  - a) grunt ten jest położony na obszarach rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, parku narodowego lub ich otulin, Natury 2000,
  - b) na tym gruncie:
    - występują śródlądowe wody powierzchniowe, lub grunt ten przylega przynajmniej w części do tych wód,
    - występuje nachylenie terenu powyżej 12°.

2. Sporządzenie planu inwestycji

W celu otrzymania planu inwestycji należy udać się do nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Poza dokumentami wymienionymi powyżej w pkt 1-4, obowiązkowymi załącznikami dołączanymi do wniosku o sporządzenie planu inwestycji są:

- 1) kopia części mapy ewidencyjnej gruntów i budynków, która obejmuje grunty przeznaczone do wykonania inwestycji, z naniesionymi granicami tych gruntów, albo jej powiększenie;
- 2) oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o powierzchni gruntów, na których będą realizowane inwestycje, zawierające numery działek ewidencyjnych, na których są położone te grunty;
- 3) opinia właściwego dyrektora parku narodowego o braku sprzeczności inwestycji z celami ochrony danego obszaru - w przypadku gruntu przeznaczonego do wykonania inwestycji położonego w parku narodowym lub na obszarze jego otuliny, również w przypadku gdy ten grunt jest położony w granicach obszaru Natura 2000 lub obszaru znajdującego się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody;
- 4) opinia regionalnego dyrektora ochrony środowiska o braku sprzeczności inwestycji z:
  - a) celami ochrony danego obszaru - w przypadku gruntu przeznaczonego do wykonania inwestycji położonego w rezerwacie przyrody lub parku krajobrazowym lub na obszarze ich otulin,
  - b) planami ochrony albo planami zadań ochronnych danego obszaru, albo celami ochrony danego obszaru, jeżeli dla tego obszaru nie został sporządzony plan ochrony i plan zadań ochronnych - w przypadku gruntu przeznaczonego do wykonania inwestycji położonego na obszarze Natura 2000 lub obszarze znajdującym się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w pkt 3.

3. Zawartość planu inwestycji

Opracowany przez nadleśniczego plan inwestycji powinien zawierać m. in.:

- 1) dane dotyczące podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy realizującego plan inwestycji:
  - ✓ imię i nazwisko albo nazwę,
  - ✓ określenie miejsca zamieszkania i adresu albo siedziby i adresu,
  - ✓ numer identyfikacyjny wnioskodawcy, nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie pomocy płatności;
- 2) podpis nadleśniczego, który sporządził plan inwestycji;

- 3) dokumenty dołączone przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do wniosku o sporządzenie planu inwestycji.
- 4) dane dotyczące położenia gruntów przeznaczonych do wykonania inwestycji,
- 5) określenie składu gatunkowego upraw leśnych dla poszczególnych rodzajów inwestycji,
- 6) określenie powierzchni luk podlegających dolesieniu,
- 7) określenie odległości między sadzonkami drzew i krzewów (więźby), warunków techniczno-produkcyjnych sadzonek, liczby sadzonek na hektar potrzebnych do wprowadzenia drugiego piętra w drzewostanie, podszytu, dolesienia luk lub założenia remizy,
- 8) informacje dotyczące wykonania poszczególnych rodzajów inwestycji obejmujące:
  - a) przygotowanie gleby pod wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie, w tym:
    - sposobu przygotowania gleby,
    - wymagań, jakie powinien spełnić sprzęt służący do przygotowania gleby,
    - określenia terminu przygotowania gleby,
  - b) sadzenia sadzonek drzew i krzewów, w tym:
    - metody sadzenia drzew i krzewów poszczególnych gatunków,
    - określenia terminu i kolejności sadzenia na poszczególnych gruntach, poszczególnych gatunków drzew i krzewów,
  - c) czynności wykonywanych w ramach czyszczeń późnych,
  - d) zabezpieczenia pniaków po wyciętych drzewach,
- 9) część graficzna planu zalesienia sporządzona na kopii części mapy ewidencji gruntów i budynków albo jej powiększeniu zawierająca:
  - a) granice gruntów przeznaczonych do wykonania poszczególnych inwestycji,
  - b) granice występowania luk podlegających dolesieniu,
  - c) granice projektowanych remiz.

W trakcie weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy, w szczególności weryfikacji podlega kompletność i poprawność sporządzonego przez nadleśniczego planu inwestycji. W przypadku, gdy sporządzony plan inwestycji będzie niekompletny, wnioskodawca zostanie wezwany do uzupełnienia braków formalnych.

4. Złożenie w biurze powiatowym wniosku o przyznanie pomocy

Wnioski o przyznanie pomocy można składać w terminie od 2 października do 12 listopada 2019 r. do kierownika biura powiatowego ARiMR, zgodnie z miejscem zamieszkania lub siedzibą właściciela lasu.

Do wniosku o przyznanie pomocy należy dołączyć następujące dokumenty:

- 1) kopię planu inwestycji (wraz z dokumentami dołączonymi do wniosku o sporządzenie planu inwestycji) potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez nadleśniczego, który sporządził ten plan;
- 2) dokumenty potwierdzające własność gruntów, na których będzie wykonywana inwestycja;
- 3) pisemną zgodę na realizację inwestycji:
  - a) pozostałych współwłaścicieli gruntu, jeżeli grunt ten stanowi przedmiot współwłasności,
  - b) małżonka właściciela gruntu, jeżeli grunt ten stanowi własność tego małżonka.

W jednym wniosku o przyznanie pomocy, można ubiegać się o przyznanie pomocy do gruntów objętych jednym planem inwestycji. Grunty, na których planowana jest realizacja inwestycji, dla których sporządzany jest plan inwestycji nie muszą graniczyć ze sobą.

Zmiany złożonego wniosku o przyznanie pomocy, beneficjent może dokonać:

- 1) najpóźniej 21 dni przed terminem podania do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, informacji o kolejności przysługiwania pomocy, jeżeli w wyniku tej zmiany nastąpi zwiększenie pomocy lub zmiana ta wpłynie na spełnienie kryteriów, lub
- 2) do dnia poprzedzającego dzień, w którym beneficjent został powiadomiony przez Agencję o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu, lub wizyty.

Kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, odmawia przyznania pomocy, jeżeli:

- 1) nie zostały spełnione warunki kwalifikowalności lub
- 2) suma punktów przyznanych operacji jest niższa niż 8.

5. Opublikowanie informacji o kolejności przysługiwania pomocy

Informację o kolejności przysługiwania pomocy w województwie mazowieckim i łącznie w pozostałych województwach, Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, w terminie 2 miesiące od dnia zakończenia naboru wniosków o przyznanie pomocy.

6. Uzyskanie postanowienia o spełnieniu warunków do przyznania pomocy

Kierownik biura powiatowego Agencji, w terminie 7 dni od dnia podania do publicznej wiadomości informacji o kolejności przysługiwania pomocy, wydaje postanowienie o spełnieniu warunków przyznania pomocy i uzyskaniu przez operację co najmniej minimalnej liczby punktów.

Postanowienie powinno zawierać pouczenie o warunkach dotyczących formy, sposobu i terminu poinformowania Agencji o wykonanej inwestycji oraz o konieczności informowania opinii publicznej o korzystaniu z pomocy publicznej, jeżeli wartość inwestycji przekracza równowartość 50.000 euro. W przypadku, gdy całkowity koszt operacji (w ramach jednego wniosku) przekracza 50 000 EUR, beneficjenci są zobowiązani zamieścić w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, przynajmniej jeden plakat (minimalny rozmiar: A3 – znormalizowany format arkusza o wymiarach 297 x 420 mm) lub tablicę z informacjami dotyczącymi realizowanej operacji, współfinansowanej wsparciem finansowym ze strony Unii Europejskiej. Plakat lub tablicę informacyjną beneficjent powinien zamieścić na gruncie, na którym została wykonana inwestycja, w trakcie realizacji inwestycji i utrzymać do dnia otrzymania pomocy.

Jeżeli zostanie stwierdzone, że całkowity koszt operacji w ramach PROW przekracza 50 000 EUR, beneficjent umieszcza tablicę informacyjną z informacjami na temat projektu, podkreślając wsparcie finansowe ze strony Unii. Brak tablicy informacyjnej spowoduje zmniejszenie wypłaty przysługującej pomocy o 1 %.

7. Wykonanie inwestycji i uzyskanie zaświadczenia o zgodności wykonania inwestycji z wymogami planu inwestycji

Po otrzymaniu postanowienia beneficjent wykonuje inwestycje, przy użyciu sadzonek drzew i krzewów gatunków i rodzajów rodzimych, które są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia, zgodnie z:

- 1) wymogami planu inwestycji;
- 2) liczbą sadzonek drzew na hektar określoną w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

Beneficjent ubiegający się o przyznanie pomocy:

- 1) informuje nadleśniczego o wykonaniu inwestycji, na piśmie, w terminie 7 dni od dnia wykonania tej inwestycji,

- 2) składa kierownikowi biura powiatowego Agencji, do którego został złożony wniosek o przyznanie pomocy, oświadczenie o wykonaniu inwestycji zgodnie z wymogami planu inwestycji wraz z zaświadczeniem nadleśniczego potwierdzającym ten fakt, w terminie 7 dni od dnia uzyskania tego zaświadczenia
– nie później jednak niż w terminie 10 miesięcy od dnia otrzymania postanowienia o spełnieniu warunków do przyznania pomocy.

W przypadku, gdy wnioskodawca ubiegający się o przyznanie pomocy nie złożył oświadczenia o wykonaniu inwestycji zgodnie z wymogami planu inwestycji wraz z zaświadczeniem nadleśniczego potwierdzającym ten fakt, w terminie 10 miesięcy od dnia otrzymania postanowienia, kierownik biura powiatowego Agencji wzywa beneficjenta, na piśmie, do złożenia tego oświadczenia wraz z tym zaświadczeniem, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

W przypadku, gdy wnioskodawca ubiegający się o przyznanie pomocy:

- 1) nie wykonał inwestycji:
  - a) zgodnie z wymogami planu inwestycji lub
  - b) przy użyciu określonej w załączniku nr 4 do rozporządzenia, liczby sadzonek drzew na hektar, z tolerancją do 10%, lub
- 2) nie założył remizy o powierzchni 10 arów, z tolerancją do 10%, lub
- 3) nie posiada dowodów zakupu sadzonek, lub dowodów zakupu materiałów użytych do zabezpieczenia drzewek przed zwierzyną,
– kierownik biura powiatowego Agencji wzywa wnioskodawcę, na piśmie, odpowiednio do wykonania inwestycji zgodnie z wymogami planu inwestycji lub zgodnie z wymaganą liczbą sadzonek drzew na hektar lub do założenia remizy o powierzchni 10 arów oraz do złożenia oświadczenia o wykonaniu tych czynności lub do dostarczenia dokumentów, o których mowa w § 9 ust. 3 rozporządzenia (dowodów zakupu sadzonek lub dowodów zakupu materiałów użytych do zabezpieczenia drzewek), w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania.

8. Uzyskanie decyzji o przyznaniu pomocy i realizacja płatności

Kierownik biura powiatowego Agencji, w drodze decyzji, przyznaje pomoc, w terminie 60 dni od dnia złożenia oświadczenia o wykonaniu inwestycji. Pomoc wypłacana jest w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o przyznaniu pomocy stała się ostateczna.

Wysokość pomocy ustala się jako iloczyn stawek pomocy oraz powierzchni gruntu, do którego przysługuje pomoc, z tym że w przypadku pomocy z tytułu wykonania ogrodzenia gruntu - jako iloczyn stawek pomocy oraz długości tego ogrodzenia.

Wysokość stawek pomocy jest określona w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

Beneficjent jest zobowiązany do przechowywania dowodów zakupu:

- 1) sadzonek przeznaczonych do wykonania inwestycji, wraz z etykietą dostawcy zarejestrowanego w rejestrze dostawców,
- 2) materiałów użytych do zabezpieczenia drzewek (osłonek, repelentów, ogrodzenia)
– przez 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

W ramach poddziałania *Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska* beneficjent zwraca pomoc, jeżeli nie zachował trwałości operacji, w szczególności jeżeli przed upływem 5 lat od dnia wypłaty tej pomocy:

- 1) wykonane inwestycje tj.: wprowadzenie drugiego piętra, dolesianie luk powstałych w wyniku procesu chorobowego, wprowadzenie podszytu, założenie remizy, zostały zlikwidowane,

2) przeniósł własność gruntów na rzecz innego podmiotu w wyniku umowy sprzedaży lub innej umowy, a podmiot, który nabył własność tych gruntów nie utrzymał celu operacji do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

W przypadku, o którym mowa w pkt 1, beneficjent zwraca jedynie część pomocy wypłaconą do tej części gruntu, na którym inwestycja została zlikwidowana.

W przypadku, o którym mowa w pkt 2, beneficjent zwraca jedynie część pomocy wypłaconą do tej części gruntów, których własność lub współwłasność została przeniesiona na rzecz podmiotu, który nie utrzymał inwestycji do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

Beneficjent zwraca pomoc na inwestycję polegającą na założeniu remizy w części przeznaczonej na jej ogrodzenie, jeżeli nie utrzymał tego ogrodzenia do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty pomocy, lub siatka użyta do ogrodzenia nie spełniała wymagań określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia (co najmniej 2-metrowa, metalowa), w okresie 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

W przypadku nieprzestrzegania realizacji wymogów planu inwestycji, jeżeli kwota, którą należy wypłacić beneficjentowi w oparciu o wniosek o przyznanie pomocy przekracza kwotę, którą należy wypłacić beneficjentowi po sprawdzeniu kwalifikowalności wniosku o przyznanie pomocy, nie więcej niż 10%, pomoc jest wypłacana w wysokości należnej beneficjentowi po uwzględnieniu kwalifikowalności wniosku o przyznanie pomocy. Jeżeli różnica jest większa niż 10%, pomoc jest dodatkowo pomniejszana o tę różnicę.

Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska – Wnioskowanie o pomoc.

ARiMR - ogłoszenie Prezesa ARiMR w sprawie naboru wniosków.

Termin przyjmowania wniosków od 2 października do 12 listopada 2019 r.

Właściciel lasu

Gromadzi dokumenty i składa wniosek o sporządzenie planu inwestycji.

Nadleśniczy

Opracowuje plan inwestycji.

Właściciel lasu

Skląda w ARiMR wniosek o przyznanie pomoc w terminie wskazanym w ogłoszeniu Prezesa ARiMR.

ARiMR

Publikacja listy rankingowej na stronie internetowej www.arimr.gov.pl.

ARiMR

Wydawanie postanowień o spełnieniu warunków do przyznania pomocy.

Właściciel lasu

Wykonuje inwestycje – w terminie 10 miesięcy od dnia otrzymania postanowienia.

Nadleśniczy

Weryfikuje poprawność wykonania inwestycji i wydaje zaświadczenie o wykonaniu inwestycji zgodnie z wymogami planu inwestycji – w terminie 10 miesięcy od dnia otrzymania postanowienia.

Właściciel lasu

Skląda w ARiMR oświadczenie o wykonaniu inwestycji zgodnie z wymogami planu inwestycji wraz z zaświadczeniem wydanym przez nadleśniczego potwierdzającym ten fakt– w terminie 10 miesięcy od dnia otrzymania postanowienia.

ARiMR

Wydaje decyzję o przyznaniu pomocy - w terminie 60 dni od dnia złożenia oświadczenia.

Wypłaca pomoc – w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji.